A

MUHAMMAD EFFENDY SALEH lwn. PP

MAHKAMAH TINGGI MALAYA, KOTA BHARU
WAN AHMAD FARID WAN SALLEH H
[RAYUAN JENAYAH NO: DA-41S-7-05-2019]
10 MAC 2021

B

PROSEDUR JENAYAH: *Pertuduhan – Kecacatan – Kanun Keseksaan, s. 217 – Mengingkari perintah undang-undang untuk menyelamat seseorang daripada dihukum – Kegagalan menyebut perbuatan yang menjadi inti pati kesalahan – Kegagalan menyebut undang-undang yang dilanggari – Sama ada menjurus pada kegagalan keadilan – Sama ada mewajarkan pelepasan dan pembebasan tertuduh – Kanun Tatacara Jenayah, s. 154*

C

Ini adalah rayuan terhadap keputusan Mahkamah Majistret Kota Bharu kerana mensabitkan perayu, seorang pegawai penyiasat polis, atas pertuduhan 'melanggari perintah undang-undang dengan niat hendak menyelamatkan seseorang dari menerima hukuman' bawah s. 217 Kanun Keseksaan ('KK') dan menjatuhkan hukuman penjara 18 bulan terhadapnya. Fakta menunjukkan bahawa perayu, ketika menyiasat satu kes dadah yang melibatkan tiga orang suspek, telah membawa fail siasatan kepada seorang Timbalan Pendakwa Raya ('TPR pertama'), di mana TPR pertama mengarahkan ketiga-tiga suspek dituduh di mahkamah. Perayu tidak berbuat seperti yang diarah, sebaliknya bertindak membuang minit dan arahan berkenaan dari fail siasatan. Berikutnya perayu membawa fail siasatan kepada seorang lagi Timbalan Pendakwa Raya ('TPR kedua') dan mendapatkan arahan supaya hanya seorang sahaja daripada tiga suspek dituduh. Fakta bagaimanapun menunjukkan bahawa pertuduhan terhadap perayu seperti yang dirangka tidak menyebut mengenai perbuatan perayu membuang minit TPR pertama, ataupun undang-undang yang dilanggari perayu. Dalam rayuannya, perayu menghujahkan bahawa pertuduhan adalah cacat secara fatal dan memudaratkan pembelaannya. Pendakwaan menghujahkan bahawa kecacatan, jikapun wujud, tidak memudaratkan, dan diselamatkan oleh keterangan yang dikemukakan oleh pihak pendakwaan di perbicaraan.

D

E

F

G

Diputuskan (pertuduhan memudaratkan perayu; melepas dan membebaskan perayu):

H

(1) Persoalan yang berbangkit di sini adalah adakah hanya kerana terdapat keterangan butiran pelanggaran undang-undang semasa perbicaraan dapat menyelamatkan kecacatan pertuduhan berkenaan. Jawapan ringkas kepada persoalan ini adalah 'tidak'. (perenggan 40)

I

(2) Pertuduhan bawah s. 217 KK hendaklah mengambil kira s. 154 Kanun Tatacara Jenayah ('KTJ') dengan menerangkan berkenaan dengan apakah bentuk pengingkaran perintah dan undang-undang yang dilanggari. Ini tidak dilakukan oleh pendakwaan. (perenggan 41)

(3) Mengambil kira s. 154 KTJ, adalah tidak memadai untuk pertuduhan dirangka dengan hanya menyatakan masa, tempat, ada perintah yang diingkar, dan nama-nama orang yang dikatakan hendak diselamatkan dari menerima hukuman. Pertuduhan, seperti yang dinyata oleh s. 154(f) KTJ, mesti turut menyatakan butir-butir pengingkaran perintah dan undang-undang yang dikatakan sebagai telah dilanggar. Kegagalan berbuat demikian mengelirukan perayu dan menjurus pada kegagalan keadilan. (perenggan 43 & 46)

Kes-kes yang dirujuk:
PP v. Dato' Saidin Thamby [2012] 4 CLJ 15 CA ***(dirujuk)***
PP v. Teoh Choon Teck [1962] 1 LNS 141 HC ***(dirujuk)***
Ravindran Ramasamy v. PP [2015] 3 CLJ 421 FC ***(dirujuk)***

Perundangan yang dirujuk:
Criminal Procedure Code, ss. 154(f), 156, 422
Dangerous Drugs Act 1952, s. 12(2)
Penal Code, ss. 217, 427

Bagi pihak perayu - Sukri Hj Mohamed & Syed Muhammad Syafiq Syed Abu Bakar; T/n Wan Haron Sukri & Nordin
Bagi pihak responden - Hajarul Falenna Ittah Abu Bakar Adli; TPR

Dilaporkan oleh Wan Sharif Ahmad

PENGHAKIMAN

Wan Ahmad Farid Wan Salleh H:

[1] Di hadapan saya ialah satu rayuan jenayah yang berbangkit daripada keputusan Mahkamah Majistret Kota Bharu pada 21 Mei 2019.

[2] Perayu, yang pada masa yang material ialah seorang penjawat awam, telah dipertuduhkan dengan satu pertuduhan di bawah s. 217 Kanun Keseksaan. Pertuduhan tersebut adalah seperti berikut:

> Bahawa kamu pada 9/10/2017 jam lebih kurang 8.30 pagi hingga 11.00 pagi di Mahkamah Kota Bharu di Daerah Kota Bharu di Negeri Kelantan sebagai seorang kakitangan awam dengan sendirinya mengingkar perintah undang-undang yang diberi kepada kamu sebagai kakitangan awam, iaitu dengan niat hendak menyelamatkan Mohd Nasri bin Saleh Kpt: 761023-06-5365 dan Mohd Farid bin Saleh Kpt: 700801-71-5135 daripada menerima sesuatu hukuman dengan niat menyelamatkan daripada lainlain tuduhan terhadapnya mengikut undang-undang. Oleh yang demikian, kamu telah melakukan satu kesalahan di bawah seksyen 217 Kanun Keseksaan dan boleh lah di hukum di bawah peruntukan yang sama.

Di akhir kes, perayu telah didapati bersalah dan disabitkan dengan pertuduhan dan dikenakan dengan hukuman penjara 18 bulan.

A **Di Mahkamah Majistret**

[3] Kes pendakwaan seperti yang dapat disaring daripada alasan penghakiman Majistret yang bijaksana adalah seperti berikut. Pada pagi 9 Oktober 2017, semasa pengadu, Sharifah Amirda Shasha bertugas sebagai Timbalan Pendakwa Raya di Mahkamah Majistret 2 Kota Bharu, Kelantan,
B dia telah didatangi oleh perayu.

[4] Perayu telah membawa bersamanya, satu kertas siasatan ("IP") untuk mendapatkan arahan tuduh daripada pengadu.

[5] IP tersebut adalah satu kes narkotik yang berkait dengan satu laporan
C polis Pengkalan Chepa 6356-6359/17 yang ditanda sebagai eksh. P1A. Kes narkotik tersebut melibatkan tangkapan tiga orang lelaki, iaitu Mohd Nasri ("Nasri"), Mohd Tarmizi ("Tarmizi") dan Mohd Farid ("Farid") di dalam sebuah kereta di sebuah kawasan masjid di Pengkalan Chepa.

[6] Semasa tangkapan dibuat, satu tiub berisi serbuk putih dalam poket
D seluar Tarmizi dan dua tiub straw berisi serbuk keputihan di dalam dashboard kereta berkenaan.

[7] Menurut pengadu, setelah menerima IP tersebut daripada perayu, pengadu telah ditaklimatkan oleh perayu yang antara lainnya ialah semasa tangkapan dibuat, hanya Tarmizi berada di dalam kereta, manakala Nasir
E dan Farid berada di dalam masjid untuk menunaikan solat.

[8] Pada masa taklimat tersebut, perayu mengesyorkan hanya Tarmizi sahaja dituduh.

[9] Tetapi setelah meneliti IP tersebut, perayu mendapati bahawa syor
F perayu semasa taklimat adalah bertentangan dengan syor perayu sendiri di dalam IP tersebut.

[10] Pengadu kemudian membuat keputusan untuk memberikan arahan tuduh supaya ketiga-tiga suspek dituduh bersama berhubung dengan barang kes yang dijumpai di dalam dashboard kereta.
G

[11] Pengadu kemudian mengeluarkan minit arahan tuduh dan menyerahkan kembali IP tersebut kepada perayu. Minit arahan tersebut ditanda sebagai eksh. P5(A-B).

[12] Pengadu kemudian berjumpa untuk makan malam dengan SP5,
H Hamidah Mahmood, seorang rakan sejawat pengadu, yang pada masa yang material juga merupakan seorang TPR di Pejabat Penasihat Undang-Undang Negeri Kelantan.

[13] Hasil perbincangan di antara SP5 dan pengadu, mereka menyedari bahawa perayu telah juga memberikan taklimat kepada SP5 untuk kes yang
I sama. Hasil daripada taklimat tersebut, SP5 juga mengeluarkan arahan tuduh, tetapi ke atas Tarmizi sahaja dan sementara Nasir dan Farid dicadang untuk dijadikan saksi pendakwaan. Minit tersebut ditanda sebagai eksh. P6.

[14] Menurut SP5, semasa dia membuka IP tersebut untuk menulis minit, dia tidak pernah melihat minit yang ditulis oleh pengadu di dalam eksh. P5(A-B). Menyedari tentang mereka bercakap tentang kes yang sama, SP5 telah menghubungi perayu melalui telefon. Antara lainnya SP5 mengarahkan perayu untuk membawa IP tersebut kepadanya keesokan harinya.

[15] Pada keesokan harinya, pengadu telah melihat semula IP tersebut dan mendapati bahawa arahan beliau telah tiada di dalam kertas IP tersebut. Yang tinggal hanya eksh. P6 iaitu minit arahan tuduh oleh SP5.

[16] Pengadu kemudian setelah berbincang dengan Pengarah Pendakwaan Negeri Kelantan, Idham Abdul Ghani, SP8, telah membuat laporan polis pada 14 November 2017.

[17] Perayu kemudian diarah ke pejabat SP3, ASP Nik Amin, yang pada masa material ialah Ketua Bahagian Siasatan Jenayah Narkotik, Daerah Kota Bharu. Perayu telah diminta untuk memberi penjelasan berkait dengan IP tersebut dan ketiadaan minit pengadu di dalamnya. Di dalam keterangannya, SP3 mengatakan selepas itu, perayu telah mengambil eksh. P5(A-B) dan menyerahkan kepadanya.

[18] SP3 telah membuat catatan mengenai perkara tersebut di dalam buku perharian balai dan ditandakan sebagai eksh. P7.

[19] SP3 seterusnya mengarahkan perayu untuk membuat siasatan lanjut dan membuat minit sedemikian di dalam IP tersebut. Bagaimanapun, semasa SP3 melihat IP tersebut di pejabat SP8, SP3 mendapati minit beliau telah tiada di dalamnya.

[20] Minit tersebut, kemudiannya diserahkan oleh perayu selepas diminta oleh SP3. SP3 telah membuat catatan di dalam buku perharian balai mengenai penyerahan minit tersebut yang kemudiannya ditanda sebagai eksh. P9.

[21] Di akhir kes pendakwaan, Majistret yang bijaksana telah mendapati bahawa kedua-dua elemen pertuduhan di bawah s. 427 KK telah dipenuhi:

(i) Perayu sebagai penjawat awam dengan sengaja mengingkari arahan undang-undang; dan

(ii) Dengan niat untuk menyelamatkan seseorang daripada dikenakan dengan sebarang hukuman.

[22] Majistret yang bijaksana telah mendapati bahawa sebagai seorang penjawat awam, tindakan perayu membuang minit arahan tuduh pengadu dan selepas itu mendapatkan minit arahan baharu daripada SP5 untuk perkara yang sama adalah terjumlah kepada sengaja mengingkari perintah undang-

undang, iaitu arahan tuduh oleh SP2.

[23] Berhubung dengan elemen kedua pula, perbuatan perayu membuang minit pengadu dan seterusnya mendapatkan minit kedua daripada SP5 menunjukkan bahawa perayu berbuat demikian dengan niat hendak mengelakkan Nasir dan Farid daripada pertuduhan. Perayu sebagai pegawai penyiasat di dalam kes dadah tersebut mengetahui bahawa sekiranya minit pengadu dilaksanakan oleh beliau, Nasir dan Farid akan turut sama dipertuduhkan untuk kesalahan di bawah s. 12(2) Akta Dadah Berbahaya 1952 ("ADB").

[24] Di akhir kes pendakwaan, dan di atas penilaian maksima, Majistret yang bijaksana telah mendapati bahawa elemen-elemen pertuduhan telah dibuktikan oleh pendakwaan.

[25] Perayu kemudian diarah untuk membela diri dan memilih untuk memberikan keterangan secara bersumpah.

Kes Pembelaan

[26] Hanya perayu yang memberikan keterangan di dalam pembelaannya.

[27] Pembelaan perayu di dalam keterangannya bolehlah diringkaskan seperti berikut:

(i) Perayu mengatakan bahawa pada catatan minit beliau di dalam IP bertarikh 8 Oktober 2017, beliau ada membuat syor supaya Tarmizi dituduh di bawah ADB kerana dadah dijumpai di dalam poket Tarmizi.

(ii) Untuk penemuan dadah di dalam dashboard kereta, perayu mengatakan bahawa beliau telah mengesyorkan kesemua suspek yang terlibat dengan tangkapan dituduh.

(iii) Seterusnya, perayu mengatakan bahawa selepas berjumpa dengan pengadu dan mendapatkan minit daripada pengadu pada 9 Oktober 2017 beliau telah pulang ke pejabat.

(iv) Di pejabat, perayu menyedari bahawa tali pengikat IP tersebut telah putus dan kertas IP berkenaan terburai jatuh ke lantai. Perayu cuba mencari minit daripada pengadu di dalam eksh. P5A-B tetapi tidak berhasil.

(v) Perayu kemudian, menyedari akan kehilangan minit pengadu tersebut telah bergegas ke mahkamah untuk mencari pengadu tetapi tidak berjumpa. Perayu kemudian berjumpa dengan SP5 dan mengesyorkan kepada SP5 untuk mendakwa Tarmizi sahaja dan menjadikan Nasir dan Farid sebagai saksi pendakwaan.

(vi) Perayu mengatakan bahawa beliau bertindak demikian kerana perayu terpaksa ke Johor untuk mengambil suspek kes lain kerana reman ketiga-tiga suspek itu akan tamat dan apa-apa pertuduhan perlu disegerakan.

(vii) Perayu kemudian menjumpai semula P5A-B yang terletak di belakang kertas IP tersebut yang masih berada di dalam keadaan elok.

(viii) Pada 10 Oktober 2017 atas arahan SP5, perayu telah berjumpa dengan pengadu dan menyerahkan kertas IP tersebut kepada pengadu. Walau bagaimanapun, perayu tidak diserahkan apa-apa dokumen untuk bukti serahan IP tersebut kepada pengadu.

(ix) Pada jam 3 petang hari yang sama, perayu telah bertolak ke Simpang Renggam, Johor untuk tugas jabatan.

(x) Pada 13 Oktober 2017, perayu telah temui SP8, SP5 dan pengadu dan memaklumkan kepada mereka bahawa P5A-B sebenarnya tidak dibuang atau tercicir tetapi berada di dalam folio lain.

(xi) Ringkasnya perayu menafikan pernah mencadangkan kepada pengadu untuk hanya menuduh Tarmizi sahaja.

(xii) Selepas mendapat minit daripada pengadu, perayu mengatakan bahawa beliau tidak tahu isi kandungan P5A-B tersebut kerana selepas mendapat minit tersebut beliau terus balik ke IPD.

[28] Atas alasan-alasan tersebut perayu menafikan mengingkari arahan undang-undang yang diberikan kepadanya.

Dapatan Mahkamah Majistret

[29] Majistret yang bijaksana mendapati bahawa keterangan perayu kononnya P5A-B adalah tercicir kerana IP tersebut jatuh terburai adalah satu penafian kosong semata-mata.

[30] Menurut Majistret yang bijaksana, keterangan perayu tersebut adalah bercanggah dengan keterangan SP8 dan SP5. SP8, khususnya mengatakan bahawa perayu memaklumkan kepadanya bahawa perayu memang membuat minit daripada pengadu dengan alasan perayu tidak mempercayai pengadu kerana pengadu ialah TPR masih baru.

[31] Keterangan SP8 ini disokong oleh keterangan SP3 yang mengatakan bahawa perayu telah menyerahkan minit arahan pengadu kepada SP3 seperti catatan di dalam eksh. P7.

[32] Selain daripada itu, Majistret yang bijaksana seterusnya mendapati bahawa keterangan perayu bahawa P5A-B adalah tercicir dan terselit di dalam folio lain adalah satu pemikiran semula kerana isu ini tidak pernah diajukan kepada pengadu, SP3 dan SP5.

[33] Oleh itu, keterangan pembelaan ditolak oleh Majistret yang bijaksana.

[34] Berdasarkan kepada keterangan yang dikemukakan secara keseluruhannya, adalah menjadi dapatan Majistret yang bijaksana bahawa pendakwaan telah berjaya membuktikan kes melampaui keraguan yang munasabah dan pembelaan telah gagal menimbulkan apa-apa keraguan munasabah. Perayu disabitkan dan dihukum seperti yang dinyatakan.

[35] Terkilan dengan keputusan tersebut, perayu telah merayu kepada mahkamah ini.

Di Mahkamah Tinggi

[36] Asas utama rayuan yang dibangkitkan oleh peguam terpelajar ialah pertuduhan yang dikemukakan ke atas perayu ialah buruk dan cacat di sisi undang-undang. Apakah kedudukan undang-undang di dalam isu ini? Berhubung dengan perkara ini, panduan boleh didapati daripada s. 154 Kanun Tatacara Jenayah ("KTJ"). Di dalam ilustrasi (f) ada diperuntukkan:

> A is accused of disobeying a direction of the law with intent to save B from punishment. The charge must set out the disobedience charged and the law infringed.

[37] Peguam terpelajar, selepas merujuk kepada pertuduhan ke atas perayu menghujahkan bahawa tidak dinyatakan langsung perbuatan atau kesalahan perayu membuang minit eksh. P5A-B tersebut bagi menunjukkan beliau telah dengan sengaja melanggari perintah undang-undang.

[38] Berdasarkan kepada pertuduhan yang dikemukakan ke atas perayu, peguam terpelajar mempersoalkan (i) apakah perintah undang-undang yang telah dilanggari oleh perayu, (ii) perbuatan apakah yang dilakukan oleh perayu yang terjumlah kepada pelanggaran undang-undang tersebut dan (iii) bagaimana perayu telah menyelamatkan Nasri dan Farid daripada menerima hukuman.

[39] Ketika menyampaikan hujah balas, TPR terpelajar sedia akui bahawa di dalam pertuduhan kepada perayu, tidak dinyatakan undang-undang yang dilanggar oleh perayu. Namun menurut TPR terpelajar, ini tidak menjadikan pertuduhan itu cacat kerana:

(i) Keterangan saksi-saksi pendakwaan di dalam kes di dalam rayuan telah memberikan keterangan yang kuat dan jelas tentang kesalahan yang dilakukan oleh perayu.

(ii) Perayu tidak pernah menyatakan ketika prosiding di mahkamah bicara bahawa dia terkeliru dengan pertuduhan yang dibuat dan sekali gus telah memprejudiskan dirinya di dalam membuat persiapan pembelaan.

[40] Persoalan undang-undang yang harus dijawab di mahkamah ini adakah hanya kerana terdapat keterangan butiran pelanggaran undang-undang semasa perbicaraan dapat menyelamatkan kecacatan pertuduhan tersebut? Jawapan ringkas kepada persoalan ini ialah tidak.

[41] Pada hemat mahkamah ini, pertuduhan di bawah s. 217 KK hendaklah mengambil kira s. 154(f) KTJ dengan menerangkan berkenaan dengan apakah bentuk pengingkaran perintah dan undang-undang yang dilanggari – the disobedience charged and the law infringed.

[42] Adalah menjadi dapatan mahkamah ini bahawa kegagalan untuk menyatakan sedemikian akan menyebabkan perayu tertanya-tanya butiran apakah yang dia telah langgari. Adalah tidak memadai untuk menghujahkan bahawa tertuduh akan mengetahuinya semasa perbicaraan atau ia tidak akan memprejudiskan tertuduh hanya kerana dia diwakili oleh peguam semasa perbicaraan.

[43] Mengambil kira s. 154(f) KTJ, adalah tidak memadai untuk pertuduhan dirangka dengan hanya menyatakan masa, tempat, ada perintah yang diingkar, nama-nama orang yang dikatakan hendak diselamatkan daripada menerima hukuman. Pertuduhan tersebut, seperti yang dinyatakan di dalam s. 154(f) KTJ mesti dirangka dengan sebegitu rupa dengan menyatakan butir-butir pengingkaran perintah dan undang-undang manakah telah dilanggari.

[44] Hepworth H di dalam kes *PP v. Teoh Choon Teck* [1962] 1 LNS 141; [1963] MLJ 34 memberikan panduan tentang kedudukan undang-undang ini:

> If there be any one principle of criminal law and justice clearer and more obvious than all others, it is that the offence imputed must be positively and precisely stated, so that the accused may certainly know with what he is charged, and be prepared to answer the charge as best he may (*Lim Beh & Ors v. Opium Farmer* (1842) 3 Ky 10). A charge should be so drawn that the accused should know exactly and with particularity the case which he has to meet and he should not be left guessing as to which of a number of alternatives he is alleged to have offended against.

[45] Persoalan seterusnya, adakah tinggalan perbuatan di dalam merangka pertuduhan ini dapat diselamatkan oleh s. 422 KTJ? Persoalan ini dijawab oleh Mahkamah Persekutuan di dalam kes *Ravindran Ramasamy v. PP* [2015] 3 CLJ 421; [2015] 6 MLJ 509 MP. Di dalam kes tersebut, Mahkamah Persekutuan memutuskan bahawa s. 156 dan/atau 422 KTJ tidak dapat menyelamatkan pertuduhan cacat jika tertuduh telah terkeliru dan berlaku ketidakadilan. Ketika menyampai penghakiman mahkamah Jeffrey Tan HMP membuat pengamatan berikut:

> This is because where it was an error or omission in stating the ingredients of an offence, it had been consistently held by the courts that the accused would have been misled and that there must have been a failure of justice.

A **[46]** Oleh itu kegagalan pendakwaan semasa merangka pertuduhan untuk mematuhi ingredien kesalahan telah diputuskan oleh mahkamah tertinggi negara ini bahawa ia akan mengelirukan tertuduh yang menjurus kepada kegagalan keadilan.

B **[47]** Atas alasan kecacatan pertuduhan yang tidak dapat diselamatkan oleh s. 422 KTJ, sabitan ke atas perayu adalah tidak lagi selamat.

[48] Mahkamah ini dukacita kerana terpaksa membuat pendirian sebegini dan melepaskan dan membebaskan perayu hanya kerana alasan teknikal. Tetapi perayu sebagai tertuduh, boleh mengambil kesempatan teknikal ini
C kerana ia dibenarkan oleh undang-undang.

[49] Mahkamah ini mengambil peluang ini untuk memberi pedoman kepada pendakwaan supaya lebih berhati-hati di dalam merangka pertuduhan yang ke atasnya boleh diambil kesempatan oleh tertuduh di peringkat rayuan. Mahkamah Rayuan menyatakan skop dan tugas pendakwaan di dalam kes *PP*
D *v. Dato' Saidin Thamby* [2012] 4 CLJ 15:

> It is the duty of the prosecution to determine the most appropriate charge based on the particular facts and circumstances of the case.

[50] Atas alasan tersebut, rayuan ini diterima dan keputusan Mahkamah Majistret dengan ini diakaskan.

E **[51]** Perayu dengan ini dibebaskan dan dilepaskan.

F

G

H

I